

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyitlár pótlóára 50 fillér.

MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Népszabadság szent napja . . .

Irtá: Hegedűs A. Elek.

A márciusi szellő, a lanyha napsugár életre keltette a Természetet! Az évszázados elnyomatás és szolgasorban lévő népmilliók öklei felemelkedtek s féltelmetes lett a felzúdul: Népharag!

Nyugaton forradalmi láz, vérükben felrengő zsarnokok holttestem épült fel a Népszabadság, nálunk minden idők isteni nagyságává avatta a történelem a véremlékű küzdelme nagy hőst: Kossuth Lajost.

A népfelszabadító nemzeti Messiasz megmutatta, hogy véremlékű küzdelemből hogyan lehet megteremteni a jogegyenlőséget s a rendi alkotmányból hogyan lehet megteremteni a Népszabadságot és Jogállamot?!

Őrök érdeme Kossuth Lajosnak, hogy megmutatta az utat, a véremlékű, alkotmányos ösvényt, melyen népet bevezette az alkotmány sáncába s a legázott milliókból megteremtette a jogokban egyenlő, polgári Magyarországot.

Az önvédelmi küzdelem a szabadságharc csak ezután kezdődött. A jogegyenlősítés fölöttén megerősödött magyar nemzetnek gonoszlelkű ellenségei voltak!

Fellázították az országban élő nemzetiségeket, hogy támadjanak a magyarra.

A nemzetiségek fellázadtak: ölni, rabolni kezdték a magyart!

Védekezni kellett!

Az önvédelm harcban is Kossuth Lajos volt a nemzet vezére.

Az osztrák hatalom is rátört a magyarra.

Védelmetzni kellett a már törvényesen megszerzett Népszabadságot s védelmezni a nemzeti függetlenséget!

Március 15-ike a Népszabadság napja!!

Jön a tavasz.

Még hó borítja a hegyek ormát, fehér zuzmaras az ereszek alja, hűvös szél visít a keménykürtökön keresztül, de valahol délelen, melegebb tájon már valami rezdül s langy fuvallom simítja végig a természet kifáradt ölet.

Jön a tavasz! A bambófafakasztó, virágyütő tavasz, mámoros langy fuvallmával, mely összeborulásra készíti az egymásért dobogó szívüket s mely új erőket, új reményeket hoz a kifáradt emberi elernyedt izmokba s lelkekbe. Mert bizony, ha talán sohasem, most nagy szükségünk van arra, hogy a reményesség örökzöld lombja, mely már-már hervadna, indulj, ismét kiviradjon, hogy ne veszítsük el bizalmunkat egy eljövendő jobb korban, egy elkereszendő nyúlást nyújtó javulásban.

A tel keményesége nem az egyedül kellemetlen s kenyelemetlen jelenség volt. Nemcsak ez fárasztotta ki az embereket s az egész társadalmat. A háborútól való rettegés és a nyomott közgazdasági viszonyok voltak azok legelső sorban, amelyek ennyire elnyomották nemcsak a mi országunk pénzügyi helyzetét, hanem talán az egész kontinensét. S így kétszeres örömmel fogadjuk a tavasz ébredésének legelső jelenségeit, mert tavasz jöttétől sok-sok titkolt és sóvárgott reményesgünk eléd fel újra. Vajon ezek

a reményeink valóra is válnak, vajon csakugyan ekerültük e már a háborús borzalmak bekövetkeztét, azt teljes bizonyossággal még nem állíthatjuk. De minden hitünk és reményesgünk megvan arra, hogy az életadó tavasszal egyidőben a békés munkálkodás és együttműködés korszaka is elérkezett s rövidesen gyógyító irt, hegesztő balzsamot nyerünk arra a sok sebre és vérző fájdalomra, amit nemcsak a tél, hanem a nemzetközi bonyadalmak is zúdítottak reánk.

A nap bágyadt sugarai mind élekenben s élekenben tűznek alá, hogy melengetse az emberek kihűlt, elfagyott tagjait. Lelkünkbe új melegség száll s már ismét visszatér szívünkbe a reményesség egy elérkező jobb korszak irányában. Még dül ez ország kebelében a testvérharc, de hisszük, hogy a mindent újra élesztő tavasz a lelkekbe is elhozza azt a kicsirázó magvat, mely megteremti a békét itt benn az országban is.

Itt a tavasz! S a haldokló felcsillanó reményesgével mosolyogva tekintünk eljöveteleire. Biztosan hiszünk abban, hogy megújítható, nyugalmas békét s fejlődést hoz számunkra, mert már éppen az utolsó órája annak, hogy ezek bekövetkezzenek. Nem bírjuk már tovább a küzdelmek nehéz terhét, el kell bálnunk abban a testet-lelket élő küzdelemben, melynek osztályos része minden egyes tagja társadalmunknak s melynek nyomasztó terheit egyformán viseli szegény és gazdag.

Eljött a tavasz s mi felujongó lélekkel köszöntjük a természet újáéledésének nemes szubolumát!

Muci—Puci.

Irtá: Pont.

Megint csak ketten voltak otthon. Sári a pamlag sarkában gubbasztott és szorgoskodva öltögette a fényes tül, amibe halványzöld selyemszál volt fűzve, Dezső meg füstölt — mint mindig. Szerinte esodás egy materia az a dohány. Hát még a nikotin! Aldja meg az Isten a porát is néhai jó Nikót Jánosnak; ha ő nincs, hát nem tudom a mi kedves fiataiságunk honnét kerítene a tápra peddlő ötleteket, no meg természetesen a csaváros lokgátjait is.

Némelyik megkötyögösödött pesszimista úgy tartja, hogy: öröm, bánat, csalódás, remény — szóval minden e világon csupa füstölő pára, füst. Pedig nem egészen van így. Öröm, bánat, csalódás, minden a füstből van, onnét ered . . . . Ha kissé csaváros is ilyenformán Dezső úr filozófiája, de érthető épp úgy, mint azoké, kik a mindenséget éterikusban finom füstbiológusoknak látják.

. . . Sárka lejtette a selyemgombolyagot. Persze, hogy Dezső vette fel. Nem a szokásos és célszerű mozdulattal, hanem úgy, hogy kezdve az olivzöld átmeneti kabátból, fel a boglyas, pétéás frizuráig így mondják, pedig nem is igaz: a mai poéták megkopaszodnak a rémítő konkurenciától! minden azt sugározta, hogy:

— Be szívesen is fardok érte édes Muci—Puci!

— Köszönöm! csak ennyit mondott, Sárka. Nem mosolygott, a szemét sem emelte fel a feszlített

hímző rájáról. Pedig hogy várta Dezső! Így akadt volna egy finom pókfőnl, amit szőni, bogozni lehet, talán hurok is készíthetett volna . . . . Be szép, jaj de szép is a hurok, ha egy sebesen lüktető, sebzett leányiszvecske köré feszül.

Várt, sokáig várta Dezső. Később aztán gépiesen pislantott a homályos ablaktáblák felé. Meredten, szomorúan nézte a kőn kavargó hópilléket. És füstölt. Szórakozottan szívta cigarettjét, minden élvezet nélkül. Aztán, csak úgy, önmagával beszélgetve megszólalt.

— Milyen ostobák is ezek a parasztok . . .

Esik a hó, az idén először: ez nagy újság . . . . A tüffütött búbosok mellé vonulnak s a gyürice-zárú pipák ontják a szürös, sárgás füstöt. A jó Istenke küldi a havat, hogy a szegény ember felszolgálhassa azt az egy-két napszámot — amivel a községnek tartozik. Milyen jó az Istenke! . . . . Télien mehetnek a falusorba. Nekik csak ennyi a tél öröme s boldogok . . . . Ó, jámbor polgár koponyák, tatárkoponyák!

— Sárka!

— Tessék.

— Beszélgeszünk. En elmondom, honnét esik a hó; még azt is elárulom — ki küldi . . . . Nincs-e, van e, de lehet . . . . a világon pár millió férfi; egyik örül, másinak éles fájdalom marcangolja lelkét, van aki csalt, van akit megcsaltak; szóval, igen sokféle lelkű férfi van. S ezek mind osztják a pompás füstöt. Szállnak a kékes füstkarikák évszázadok óta s fónn, talán a Göncöl-zseker táján

találkozik a nagy füst kaosz. Növekszik, gyarapodik a füstből lett szellem. Öröz szemé szerettel tapad a földtekén nyüzsgő, bukdácsoló emberhangyák felé. S ha látjuk, hogy ingen nagy már a gyűlölködés a földön, akkor finom kacsóival apró jégkristályokat hint a földre, hogy a mindent eltakaró szűzféhar lepel egyenlővé tegye a nyomorgót az ezernyi jobban dúsuló szegényell . . . Sárka, nem is hallgat?

— Nem, minek . . .

— Talán nem érti?

— Nem, nem; hogyan is értené ezt a nagy

okosságát egy falusi liba, egy mesterleány . . .

Dezső kissé zavartan barapáldta ajkszegélyét. Fél, hogy megsértette ezt a kisleányt. Ej, mit féljünk, ostobaság. Nem ért meg, minek erőltessem? Az én tudományom a füsttől van . . . . Hopsz! egy megváltó csillagsugár! Gyujtson rá a kis Sárka is, akkor megért. Csak akkor ért meg; hiszen minden, de minden e világon a füsttől van.

— Muci Puci édes, valami ostobaságra kérem — szólt Sárka felé. Gyujtson rá egy cigarettára . . . . Az én kedvemért . . . . Tegye meg . . . . ugy-e megteszi? Muci Puci édes . . .

Sárka felkacagott; édesen csengő hangja megreszkettette Dezső minden idegét. Pillanattal mámor szállt agyára s öneledten nyúlt a leány kacsója után.

— Az én kedvemért, Sárka . . . . Jobb megszokni előbb; ha feleségem lesz, akkor ügyis — muszáj.

A ranybánya.

Muraköz legszebb vidékén (a csáktornyai járásban) templom és iskola mellett levő kitűnő ÜZLET családai okokból bérbeadó esetleg előnyös feltételek mellett eladó. Ez egy vegyeskereskedés, mely London részére nagy mennyiségű tojást, mindenféle szárnyasállatot, valamint vajat szállít. Kiterjedt gabona és bőrforgalma van.

Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában kapható.

Zlato jama

Iahko ima ova, koji se pobrini za ljepo trgovino poleg farne cirkve i škole, vu jako lepem kraji, Medjimurja; i to pod jako ugodnom pogodbom. Trgovina je mešovito robom, kupuvanja JAJCI za LONDON nadalje se kupuje svakojaka perad, kak: piliči, goske, raci, pure, kak tudi svakojako zrnje, kože i maslo; trgovina se PRODA, ali da z rende zavolo familijinih uzrokov.

Upita se kod urave Muraköz Medjimurje, p. brojom 1913/5 „zlata jama“ u Csáktornya.

648 4-3

Fiatal rőföskereskedő segéd

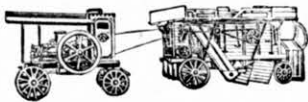
március 15-iki belépésre kerestetik.

Ajánlatok

Fuchs Gyula

czéghez SLATINA (Slavonia) intézendők.

667 3-3

Kunštek István mechanikuš

Csáktornya, Erzsébet-tér. (gője se prodava žito)

Preporuča se za dobru izradbu novih, kao i popravka sve vrsti Motora, mlatidbene, polske i šivače mašine, kao bicikle i gramofone sve uz umjerene cijene.

Sa veleštovanjem

Kunštek István

664 3-3

Rum kiváló minőség, lit. à K 1:30 és feljebb.
Szilvórium nagyon jó, lit. à K 1:40 és feljebb.
Törköly pálinka lit. à K 1:40 és feljebb.

Kapható:

Hochsinger M. és Fiai cégnél

Csáktornya.

012 9-02

Rum jako fini, liter od 1:30 K višese
Slivovica jako dobri, liter od 1:40 K višese
Tropica žganica, liter od 1:40 K višese

Dobiva se pri:

Hochsinger M. i Sinovi firmi

Csáktornya.

H Budapesti Hsztalos Ipartestület védnöksége alatt álló BUTORCSARNOK

szövetkezet

mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, Budapest, VIII. József-körút 28. (Bérkocsis-utca sarkán). Budapest, VIII., Üllői-út 18. állandó

lakásberendezési kiállítása

935 9-16

nyitva reggel nyolc órától este nyolc óráig. Beléptidij nincsen.

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszítő

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

501 40-50

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

SCHMIDT EDE * ZONGORATERME * CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150   "   "
czimbalom . . 100   "   "

629

Alábbi világhírű cégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók
: regieket átcsereél ujra :
részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyan.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előzetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előzetes árak:

Égész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlár poltóra 50 fillér.

MURAKÖZ

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapnyelvényező:
STRAUSZ SÁNDOR.

Népszabadság szent napja . . .

Irtá: Hegedűs A. Elek.

A márciusi szellő, a lanyha napsugár életre keltette a Természetet! Az évszázados elnyomatás és szolgáskorban lévő népmilliók öklei felemelkedtek s féltelmes lett a felzúdulás: Népharag!

Nyugaton forradalmi láz, vérükben felfregő zsarnokok holttestein épült fel a Népszabadság, nálunk minden idők isteni nagyságává avatta a történelem a véremlékű küzdelen: nagy hőst: Kossuth Lajost.

A népfelszabadító nemzeti Messias megmutatta, hogy véremlékű küzdelemből hogyan lehet megteremteni a jogegyenlőséget s a rendi alkotmányból hogyan lehet megteremteni a Népszabadságot és Jogállamot?!

Örök érdeme Kossuth Lajosnak, hogy megmutatta az utat, a véremlékű, alkotmányos ösvényt, melyen népét bevezette az alkotmány sáncába s a leigazolt milliókból megteremtette a jogokban egyenlő, polgári Magyarországot.

Az önvédelmi küzdelem a szabadságharc csak ezután kezdődött. A jogegyenlősítés folytan meg-erősödött magyar nemzetnek gonoszlelkű ellenségei voltak!

Fellázadtak az országban élő nemzetiségek, hogy támadjanak a magyarra.

A nemzetiségek fellázadtak: ölni, rabolni kezdték a magyart.

Védekezni kellett!

Az önvédelem harcban is Kossuth Lajos volt a nemzet vezére.

Az osztrák hatalom is rátört a magyarra.

Védelmetni kellett a már törvényesen megszerzett Népszabadságot s védelmezni a nemzeti függetlenséget!

Március 15-ike a Népszabadság napja!!

Jön a tavasz.

Még hó borítja a hegyek ormát, fehér zuzmaras az ereszek alja, hűvös szél visít a keménykürtökön keresztül, de valahol délen, melegebb tájon már valami rezdül s laugy fuvalom simítja végig a természet kifáradt ölet.

Jön a tavasz! A bimbófakasztó, virágyitító tavasz, mámoros laugy fuvalmával, mely összeborulása készíti az egymásért dobogó szíveket s mely új erőket, új reményseket hoz a kifáradt emberi elernyed izmokba s lelkekbe. Mert bizony, ha talán sohasem, most nagy szükségünk van arra, hogy a reményesség örökzöld lombja, mely már-már hervadna el, ismét kiviruljon, hogy ne veszítsük el bizalmunkat egy eljövendő jobb korban, egy elérkező nyúlást nyújtó javulásban.

A tel keménysege nem az egyedüli kellemetlen s kenyelmetlen jelenség volt. Nemcsak ez fárasztotta ki az embereket s az egész társadalmat a háborútól való rettegés és a nyomott közgazdasági viszonyok voltak azok legelső sorban, amelyek emnyire elnyomották nemcsak a mi országunk pénzügyi helyzetét, hanem talán az egész kontinensét. S így kélszeres örömmel fogadjuk a tavasz ébredésének legelső jelenségeit, mert tavasz jöletől sok-sok titkolt és sóvárgott reményseünk eled fel újra. Vajon ezek

a reményeink valóra is válnak, vajon csakugyan eikerültük-e már a háborús borzalmak bekövetkeztét, azt teljes bizonyossággal még nem állíthatjuk. De minden hitünk és reményseünk megvan arra, hogy az életadó tavasszal egyidőben a békés munkálkodás és együttműködés korszaka is elérkezett s rövidesen gyógyító irt, hegesztő balzsamot nyerünk arra a sok sebre és vérző fájdalomra, amit nemcsak a tél, hanem a nemzetközi bonyadalmak is zúdtottak reánk.

A nap bágyadt sugarai mind élénkben s élénkben tűznek alá, hogy melegenessék az emberek kihűlt, elfagyott tagjait. Lelkünkbe új melegség szál s már ismét visszatér szívünkbe a reményesség egy elérkező jobb korszak irányában. Még dül ez ország kebelében a testvérharc, de hiszük, hogy a mindent újra élesztő tavasz a lelkekbe is elhozza azt a kicsirázó magvat, mely megteremti a békét itt benn az országban is.

Itt a tavasz! S a haldokló felcsillanó reményseével mosolyogva tekintünk eljöveteleire. Biztosan hiszünk abban, hogy megújítható, nyugalmas békét s fejlődést hoz számunkra, mert már éppen az utolsó órája annak, hogy ezek bekövetkezzenek. Nem bírjuk már tovább a küzdelmek nehéz terhé, el kell bűnkünk abban a testet-lelket ölt küzdelemben, melynek osztályos része minden egyes tagja társadalmunknak s melynek nyomasztó terheit egyformán viseli szegény és gazdag.

Eljött a tavasz s mi felujongó lélekkel köszöntjük a természet ujjáéledésének nemes szimbolusát!

Muci—Puci.

Irtá: Pont.

Megint csak ketten voltak otthon. Sári a pamlag sarokában gubbasztott és szorgoskedva öltöztette a lényes tül, amibe halványzöld selyemszál volt fűzve. Dezső meg füstölt — mint mindig. Szerinte csodás egy matéria az a dohány. Hát még a nikotin! Aldja meg az Isten a porát is néhai jó Nikót Janosnak; ha ő nincs, hát nem tudom a mi kedves fiataiságunk honnét kerítene a talpra perdülő ötleteket, no meg természetesen a csavaros logikáját is.

Némelyik megkötyögös idott pesszimista úgy tartja, hogy: öröm, bánat, csalódás, remény — szóval minden e világon csupa foszló pára, füst. Pedig nem egészen van így. Öröm, bánat, csalódás, minden a füstből van, onnét ered . . . Ha kissé csavaros is ilyenformán Dezső úr filozófiája, de érthető épp úgy, mint azoké, kik a mindenséget éterikusn finom füstlelográfiknek látják.

. . . Sárka lejtette a selyemgombolyagot. Persze, hogy Dezső vette fel. Nem a szokásos és célszerű modorlaltal, hanem úgy, hogy kezdve az olivzöld átneműi kabátból, fel a boglyas, pécás frizuráig (így mondják, pedig nem is igaz: a mai poéták megkopaszodnak a rémítő konkurenciától!) minden azt sugározta, hogy:

— Be szivesen is fíradok érte édes Muci—Puci!

— Köszönöm! csak ennyit mondott, Sárka. Nem mosolygott, a szemét sem emelte fel a fesztített

himző rájáról. Pedig hogy várta Dezső! Így akadt volna egy finom pókfömlő, amit szőni, bogozni lehet, talán hurok is készült-hett volna. . . Be szép, jaj de szép is a hurok, ha egy sebesen lüktető, sebzett leány szívcske köré feszül.

Várt, sokáig várt Dezső. Később aztán gépiesen pislantott a homályos ablaktáblák felé. Meredten, szomorúan nézte a künn kavargó hópilléket. És füstölt. Szórakozottan szívta cigarettjét, minden élvezet nélkül. Aztán, csak úgy, önmagával beszélgetve megszólalt.

— Milyen ostobák is ezek a parasztok . . .

Esik a hó, az idén először: ez nagy újság . . . A túffüftött búbosok mellé vonulnak s a gyűrűcsarú pipák ontják a szűrös, sárgás füstöt. A jó Istenke küldi a havat, hogy a szegény ember leszolgálhassa azt az egy-két napszámot — amivel a községek tartozik. Milyen jó az Istenke! . . . Télien mehetnek a falusorba. Nekik csak ennyi a tél öröme s boldogok . . . Ó, jámbor polgár koponyák, tatárkoponyák!

— Sárka!

— Tessék.

— Beszéljessünk. En elmondom, honnét esik a hó; még azt is elárulom — ki küldi . . . Nincs-e, van-e, de lehet . . . a világon pár millió férfi; egyik örül, másinak és fájdalom marangozja lelkét, van aki csalt, van akit megcsaltak: szóval, igen sokféle lelkű férfi van. S ezek mind osztják a pompás füstöt. Szállnak a kékes füstkarikák évszázadok óta s fónn, talán a Góncöl-szekér táján

találkozik a nagy füst kaosz. Növekszik, gyarapodik a füstből lett szellem. Özö szeme szeretettel tapad a földtekén nyüzsgő, bukdácsoló emberhangyák felé. S ha látjuk, hogy ingen nagy már a gyűlölködés a földön, akkor finom kacsoival apró jégkristályokat hint a földre, hogy a mindent eltakaró szüzféher lepel egyenlővé tegye a nyomorogót az ezernyi jóban daskáló szegénnyel . . . Sárka, nem is hallgat?

— Nem, minek . . .

— Talán nem érti?

— Nem, nem; hogyan is értené ezt a nagy

okosságot egy falusi liba, egy mesterleány . . . Dezső kissé zavartan barapdálta ajkszegélyét. Fél, hogy megsértette ezt a kisleányt. Ej, mit félünk, ostobaság. Nem ért meg, minek erőltetem? Az én tudományom a füsttől van . . . Hopsz! egy megváltó csillagsugár! Gyujtson rá a kis Sárka is, akkor megért. Csak akkor ért meg; hiszen minden, de minden e világon a füsttől van. — Muci Puci édes, valami ostobaságra kérem — szólt Sárka felé. Gyujtson rá egy cigarettára . . . Az én kedvemért . . . Tegye meg . . . ugy-e megteszi? Muci Puci édes . . .

Sárka felkacagott; édesen csengő hangja megreszkettette Dezső minden idegét. Pillanatnyi mámor szállt agyára s önefelelden nyult a leány kacsoja után.

— Az én kedvemért, Sárka . . . Jobb megszokni előbb; ha feleségem lesz, akkor ügyis — muszáj.

A nőegyesület tavalyi élete.

— Bakos Géza dr. titkári jelentése. —

A közéleti fejlődésnek főorgója az érdek, de nem az önző, megalkuvást nem tűrő, hanem a jól fel fogott és az emberiség magasabb szemponjtaitól irányított érdek.

Az ily érdek belátja azt, hogy egyénvágyai, önlelőtlensége és boldogsága kielégülést nem találhat akkor, ha mellette a társadalomnak, az élet mindennapi szükségletét fedezni sem tudó nagyszámú tagjai nyomorognak s ebből kifolyólag, mint a társadalmi renddel elégedetlenek, folyton annak fellorogtatásáról ábrándoznak.

Azért az érdek mellé önmérséklőként csatlakozni kell a felebaráti szeretetnek, mely utóbbi enyhíteni fogja azt a külömbiséget, mely azáltal származik, hogy egyesek a sors különös kegye vagy egyéniségük kiválósága vagy a természet által jutott nagyobb munkabírás folytán nemcsak első-, másodrendű szükségleteiket, hanem kényelmi szükségleteiket is bőven kielégíthetik, míg másoknak sokszor saját hibájukon kívül eső körülmények folytán betevő falatjuk sincsen.

Egy-egy mély vallási érzéssel nemesített felebaráti érzéstől duzzadó kebel fájdatloman felsóhajt e külömbözet láttára s iparkodik segíteni is a nyomor enyhítésén; de ez sokszor oly tömegesen jelentkezik, hogy a milliókkal nem rendelkező egyes emberek egymagukban erre teljesen képtelenek.

Ez okozta azt, hogy az így gondolkodók már korán belátták, hogy a nyomor enyhítésén saját káruk nélkül akként tudnak leg-sikeresebben közreműködni, ha felesleges fillereiket összeszelve bocsájtják a társadalom szűkölködő tagjai rendelkezésére.

Ez hozta létre az ország csaknem minden községében a jótékony egyleteket.

Csáktornya társadalma már 34 évvel ezelőtt, 1879-ben ébredt annak tudatára, hogy a szégyensorsúak segítésére az egyesek erejét egyesíteni kell s azért 1879. január 26-án megalakította a Csáktornyai Jótékony Nőegyletet, mely azóta szakadatlanul osztja segélyét Csáktornya község arra rászoruló szűkölködőinek.

Az egylet 34 évi működése alatt száznaknak nyomorfakasztotta könnyeit száritotta fel, jókor jövő nemes jobbával; s ha az

— Ha a felesége lesz? ki, ki lesz a maga felesége?

— A kis Muci Puci!
— Én? Jó vicc! . . .
— Mi, talán nem is lenne? . . . kikosarazna? Sárka két szemszögletéből kibuggyant egy-egy fényes csepp s úgy mondta siránkozva:
— Mindig bánt . . . Mindig goromba . . . Én nem tudom, miért ilyen . . .

Az a szegény Dezső legény pedig — gondolják csak el — azt sem tudta mitévő legyen? Sirjon-e ő is? Vagy kacagjon? Talán térdre vesse magát a leány előtt s ott csókolja, ahol éri?

Melegen átölelte a kis pihegő leányt s úgy sugta a rózsás fülcimpák felé:

— Ne sirjon . . . Tudom, hogy fáj — először nics fájdalom nélkül . . . De megszokja ez a csunya Dezsőt ott benn, akkor édes lesz . . . És mézes lesz a csókja, tüzes a szeme . . . Akkor ha megszokja . . .

Sárka esengett s szabadulni akart:

— Ne bántson, tanító úr, az Isten áldja meg . . .
— Bántom! Bántom! Mert szeret, ha tagadja is!

És Dezső herosi bátorsággal osztotta csókjait a kis Sárka ázott orcájára ott, ahol érte, Erthető a bátorsága, mert mint minden — az is — a füsttől van! . . .

egylet történetét feltüntető jegyzőkönyvekbe betekintünk, örömmel látjuk, hogy a mindenkori vezetőség mindig fel tudta keresni az igaz szerevényeket, kik a segélyre lényeg rászorultak.

Jelen jelentésem hivatása azonban nem az egylet történetének megírása, hanem csak az egyletet mult évi működéséről való beszámolás lévén, jelentésem tulajdonképeni tárgyára ezennel rátérek.

Az egyesületnek a mult évben volt 1 alapító, 99 rendes tagja.

A rendes tagok díjából 603 K 28 fill. folyt be, mellyel együtt az összes évi bevétel 1238 32 K volt.

Havi rendes segélyben részesültek 34-en — 1188 K összegben.

Karácsonyra kapott 21 gyermek láb-
belit, 22 szegény egy-egy köbméter tűzfát; egy szegény 10 koronát. Egy szegény pedig 30 korona rendkívüli segélyben részesítettet.

A kiadások kitétek összesen 1571 K-t, s így maradt tiszta vagyon 6362 K 15 fill. A vagyonban tehát a mult évi állapothoz képest 332 K 68 fillér apadás mutatkozik.

Ezen hiányt az idézte elő, hogy tekintettel a mult évi az egész ország társadalmára kiható rendkívüli pénzügyi viszonyokra, dacára, hogy a segélyben részesülők száma szaporodott, az egyesület mégis a karácsonyi gyűjtést, mely 1911. évben is 259 K 54 fillér bevételt eredményezett, mellőzte.

Egyesületünk kiálta a tűzpróbát, mert bebonyosult, hogy rendkívüli viszonyok dacára is, lényegtelen vagyoni apadásal a segélyben szoruló gyámoltásaitól nem zárkozott el, a rendes és rendkívüli segélyt megkapta mindenki, aki arra igazán rászorult.

Mikor ezek után a tisztelt közgyűlést kérem, hogy jelentésemet tudomásul venni mellőztassék, az iránt eszedezem, hogy odadobozó buzgóságukkal, áldozatot nem ismerő készségükkel továbbra is mint eddig, hasznának oda, hogy a tisztelkar hivatását az egyesület nemes céljához képest betöltöni tudja s akkor megleszek győződve arról, hogy számos elhagyott és árva gyermek, dolgozni már nem tudó aggasztán buzgó imája fogja kérni az Úr áldását az egyesület igen tisztelt tagjaira.

K Ü L Ö N F É L É K.

Diszharmonia.

Disharmonia nélem életem Szerettem a duruzsoló
Örökké a feleséggel, Kályha tűzét, a meleget,
De a vád nem engem illet, Ő az ablakot kitérta,
Állíthatom tiszta szívvel; Imádtam a vad hideget;
Éltérült a természetünk, S cipőmre ha gumisarkot
Minek jó, neki rossz volt, Verettem, nolett hadd elhadd
Békességünk egén azért Fogtam magam, lecibáltam
Soh'se mullott el a napfolt. Mindig én tettem a vert had.

Én az éltel forrón ettem, Ha én kakaóra vágytam,
Ő mindig hidegre vágyott, Ő csokoládra vágyott,
Amit én kezemmel tör- Utazáskor jegyet mindig
[tem, III-ik osztályra váltott;
Ő bizonynal késsel vágott. Sétáközben hogyan balra
Kedvettem a hurkafélét, Tekintgettem, jobbra von-
Neki csak a kalbász iz- [szolt,
lett, S ha meggyőzött, mint a
Ha az emeletre mentünk, [gyermek
Én egyet, ő kettőt léptem. Örömeben szinte tombolt.

Ruhában a világos színt — Ha a Muzsa úgy időnként
Kiválóan a szürkét néztem, Bekopogott s lanthoz nyul-
Mégis mindig feketébe! [tam,
Jártam egész életemben; Nem állta a lámpa fényét
A savanyú káposztának S vele én is elaludtam.
Nagybarátja voltam min- Szintescsoda, hogy oly hosszú
[díg, Életen át összefértünk, —
Ő meg a spenótot főzte Talán majd a túlvilágon
Nyárelőtől őszelig. Békesség lesz, egyetértünk.

Zombory Gyula.

— Az új tanfelügyelő. Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő, Zalavármegye kir. tanfelügyelőgének immár végleges új vezetője, mult hóban megkezdte működését. Szivesen üdvözöljük az új tanfelügyelőt hivatalba lépése alkalmából, mint a vármegye magyar kultúrájának s a magyar szónak leghivatottabb zászlótartóját és előharcosát a vármegye területén. Zalavármegye tradíciói s kivált Muraköz exponált helyzete tetterős, lelkes, erélyes, kipróbált hazafias érzésű tanfelügyelőt kívánnak meg a vármegye élére. Az új tanfelügyelő megnyugtatásunkra ezekkel a kiváló tulajdonságokkal mind rendelkezik. Ezért nyugodtan nézünk hivatalos működése elé, annál is inkább, mert elődje, Scossa Dezső dr., bár ideiglenesen jött közénk, teljes lelkesedéssel s páratlan ügybuzgósággal fogott a vármegyei állapotok rendezéséhez, minek következtében szinte elkotorta a szembeütő nehézségeket s jól megalapozta a terepnumot az új tanfelügyelő sikeres működése elé. S a távozó tanfelügyelőnek mindenestre értékes felvilágosítása és úbaigazítása mellett az összes számbavehető vármegyei ténylezők támogatása biztosítani fogják ezt a kívánatos sikert!

— Nyilvános köszönet. A Csáktornyai Takarékpénztár R. T. 100 koronát, a Muraközi Takarékpénztár R. T. 80 koronát, a Csáktornyai Vidéki Takarékpénztár R. T. 40 koronát voltak kegyesek a Csáktornyai Izs. Nőegyletnek adakozni, melyért ez úton is hálás köszönetét nyilváníja Wollák Rezsőné elnök.

— Alarcos bál. Folyó hó 29-én a helybeli Keresk. Kaszinóban alarcos bál lesz. A mulatságon nemcsak tagokat lát szivesen az egylet, hanem azokat is, akiket a tagok barátaik és jó ismerőseik sorából mint a mulatságon részt venni kívánókat bevezetnek. A mulatság nagyobb sikere érdekében felkérlek a t. hölgyeket és urakat, hogy minél számosabban jelenjenek meg jelmezben.

— Közgyűlés. A Csáktornyai Iparosok Olvasóköré ma d. u. 3 órakor a kör helyiségében rendes évi közgyűlést tart, melynek tárgya az elnök és pénztárnoki jelentésen kívül az 1913. évi költségterv elkészítése és az új tisztikar választása lesz. A közgyűlés a megjelenő tagok számának tekintetbevétele nélkül határozatképes.

— A Csáktornyai Izraelita Nőegylet a Schwarz Jakob rabbi alapítvány, 50 koronát kilevő egy évi kamatát, egy csáktornyai szegény izraelita leány — vagy fiútanulónak, aki akár Csáktornyan, akár másutt valamely közép- vagy felsőiskolát látogat, folyó évi április 8-án kiadja. Felhivatnak a pályázók, hogy születés s iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket folyó évi április hó 1-ig a nőegylet alulírott elnökénél nyujtsák be. Csáktornyan, 1913. március 10-én. Wollák Rezsőné elnök.

— Halálhíradás. Igaz részvétellel értesülünk egy derék fiatal tanítónak korai haláláról. Szegény Dergovics György hodosányi áll. isk. tanító már nincs az élők között. A fiatal tanító réme, a tüdővész, 30 éves korában oltotta ki fiatal életét s ejtette szomorúságba nemcsak kartársait, hanem nejét s 4 éves kis leánygyermekét is. Dergovics György, kit pénleken temettek el a gyásznak imponálóan megnyilatkozott részvéte mellett Muraszentmártonban, 10 évi működés után fejezte be sikeres tanítói működését. A temetésen a Muraközi tanítói járáskör képviselőiben a kör elnöke és titkára Brauner Lajos és Polesinszky Emil áll. isk. tanítók jelentek meg. Nyugodjék békében!

— **Nyilvános köszönet.** A Stridóvári Takarékpénztár az oltani állami iskolának hangszer beszerzési alapjához 30, zászló-alapjához 20 koronával volt szíves ez évben is hozzájárulni, melyért ez úton mond köszönetet az áll. iskola igazgatóságára.

— **A vasúti megálló.** Egyik mult számunkban megírtuk, hogy Csáktornya képviselő-testület legutóbbi városi közgyűlésén a vasúti megállóhelynek a Festetics György-utca végén való létesítése mellett foglalt állást. Ezt a határozatot a képviselőtestület szótöbbséggel hozta meg. A kisebbség azonban a többség határozatába nem nyugszik bele, hanem felelőssel él az ellen. A kisebbség a felelőssel a vármegyéhez már be is nyújtotta s a határozat megsemmisítését kérte, mert a közérdeknek megfelelőbbnek találta, ha a megállóhely a lapitóképző-intézet mellett Csáktornya és Buzás—Battyán—Pusztafa közt létesítenék.

— **Hangok a csáktornyai középiskola mellett.** Érdemes felolvasást tartottak az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület közgyűlésén a minap, melyben szóválték a középiskolák célszerűen elhelyezéséről Dunántúli. Többek közt rámutatott a felolvasó, Benisch Arthur dr. pécsi főreáliskolai tanár, a sümegi reáliskola megfelelően voltára. Másrészt pedig foglalkozott azokkal az internátusos középiskolákkal, melyeket a drávántúli magyarságra való tekintetből a Dráva mentén felállítani kellene. A szervezendő három középiskola egyike a csáktornyai lenne, mely a felolvasó szavai szerint minden politikai intézkedésnél többet tenne az öszekuszált horvát-kérdés kedvezőbb megoldására s melyet emiatt azonnal fel kellene állítani. A többi felállításával — úgy mondja — ráérnének.

— **Gyászhir.** Lapunk zártakor vettük a szomorú hírt, hogy Zabavnik Alajos, a helybeli Szent Ferenciek zárdájának főnöke, március 15-ikére forduló éjjel meghalt. Halva találták reggel. Valószínűleg meghűdés érte. Zabavnik Alajos tavaly jött Csáktornyára zárdalónoki minőségben, ahol működése során általános tiszteletnek örvendett. Legyen áldott emlékezte!

— **Tűz.** A viziszentgyörgyi körjegyzőséghez tartozó Ferenchegyen folyó hó 7-én tűz pusztított. A tűz délután Borkovics János ferenchegyi lakos présházának padlásán támadt, mitől Borkovicsnak présháza teljesen, a szomszéd Vlah György présháza s Zdacsek Jakab 'akóháza részben leégett. Az összes kár 1910 koronára rüg, mely összeg, miután az épületek biztosítva nem voltak, nem térül meg. A tűz állítólag gyújtogatásból eredt. A tetteseket nyomozzák.

— **Balatonfüred megifjughodása.** Mi is írtuk, hogy a balatonfüredi fürdőtelep modern átalakuláson megy keresztül. A tervek mind valóra válnak. Épült egy hatalmas fürdőház, melynek belső felszerelését most végzik. Új szálloda is hirdeti a változást, melynek épülete a régi Klitold-udvar helyén hirdeti a reformkornak hajnalát. Az Erzsébet-udvart s a gyógytermet is a kor igényeinek megfelelőleg alakították át. A munkálatok serényen folynak, hogy a szezon elején már a megifjughodott Balatonfüred fogadja a régi szeretettel az érkező furdővendégeket.

— **Égő erdők.** Felsőmihályfalva közbirtokosság erdejében mult héten tűz volt, mely az erdőt egy holdnyi területen teljesen elhamvasztotta. A tüzet Malakóczi Jakab és Guszták Bálint odaváló lakosok idézték elő, akik az erdőt pajkosságból gyújtották meg.

A kár becslés szerint körülbelül 200 K-rúg, miután nemcsak a száraz fű, de a területen lévő összes fiatal facsemeték is teljesen elpusztultak. — Hasonlóképen pusztult el Drávavásárhely határában is egy fiatal cserjés erdő. Itt azonban nagyobb a kár, mert 6 holdnyi területen 1000 koronára becsülik a valószínűleg szintén gyújtogatásból tönkrement vagyont értékét.

— **A csáktornyai izr. szentegylet közgyűlése.** A csáktornyai izraelita szentegylet (Chevra Kadisa) ma vasárnap d. u. 3 óraker tartja az izr. hitközség tanácstermében évi rendes közgyűlést, melynek tárgysorozata a következők: 1. Előnöki jelentés. 2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kijelölése. 3. Az 1912. évi számadások előterjesztése és a felmentvény megadása. 4. Számvizsgáló-bizottság kiküldése. 5. Eselleges indítványok. A közgyűlést megelőzőleg, délután 2 óraker az izr. templomban ünnepélyes istentisztelet lesz.

— **F. hó 9-én** délelőtt fél 12 óra után valaki tévedésből elvitt a Nádasdi-féle fodrászüzletből egy fekete selyem esernyőt. A tulajdonosnak kedves emléke az, miért is kéri a szórakozott urat, annak lapunk kiadóhivatalában való átadására.

— **Az 'ideális' megszűnik ideális lenni.** A Budapest és Csáktornya közt közlekedő gyorsított személyvonat, melyet éppen kellemes összeköttetés-énél fogva közönségesen ideálisnak nevezünk el, május hó elsejétől fogva megszűnik ideális vonal lenni. Mert eddig ugyanis délután 5 óraker indult el a fővárosból és este 10.50 kor érkezett Csáktornyára, addig május elseje után csak 8 óraker indítják el a délvasút pályaudvarából s hozzánk fél kettő után érkezik. Az ideális vonalra a halálos csapást azért mérik, mert este mindenki csak ezt a vonatot vette igénybe s így a gyorsvonaton, mely utána 8 óraker kell útra, alig volt utas. Az ideális vonatnak nagy előnye nemcsak abban volt, hogy már 5 óraker indult el Budapestről, hanem főleg az, hogy gyorsvonati sebessége mellett mégis csak közönséges személyvonati díjszabás mellett szállította utasait. Az ideális vonal szerepét ezenül a gyorsvonat fogja betölteni, mely hatkor fog indulni Budapestről s hozzánk 11 óra felé érkezik. Ugyanakkor érkezünk ugyan Csáktornyára, mint eddig az ideállal; de azért az ideális vonal romantikájának a déli vasút igazgatósága anyagi okokból intézkedésével véget vetett.

— **Rablótámadás.** Hajmeresztő rablótámadás történt a napokban Muracsány és Drávaegyház közt a perlaki országúton. A tettes Hranycz Lénárd muracsányi lakos volt, aki, miután egy muracsányi kocsmában lefolyt beszélgetésből megtudta, hogy az ott csendesen iszogató Garai Ferenc és Barall Vince drávaegyházi lakosoknak az eladott marha árából pénzüik van, az éjszéttségében a haza felé bandukolóira rálesett s amikor feléje jöttek, mindkettőt egy hatalmas husánggal lesújtotta. Csak reggel felé vették észre az arra járókélők az eszméletlenül ott heverő áldozatokat. Garai Ferenc és Baralla Vince csakhamar eszméletre tértek a perlaki kózkórházban, ahová őket elszállították s elárulták a tettest, akire a csendőrség rövid keresés után a letenyei hegyek között ráakadt. Hranycz Lénárd nemcsak leütölte, de ki is rabolta a két drávaegyházi polgárt, mindössze azonban csak 29 koronájukat rabolta el, mely pénzt egy kukoricagöré alatt meg is találták. Baralla állapota súlyos, de nem életveszélyes. Hranycz Lénárdot a csendőrség a perlaki járásbíróság börtönébe kísérte, hogy onnan a

nagykanizsai kir. ügyészésg börtönébe juttassák.

— **Vasútügy.** A kereskedelmi miniszter értesítette a vármegyét, hogy az Alsólendvától Muraszombaton át Szentgotthárdig és Radkersburg irányában az ország határáig vezetendő gőzüzemi helyierdeki vasútvonalra megadott előmunkálati engedély érvényességét a lejáratott számítandó további egy év tartamára megújította.

— **A friss kukorica szállítása.** A m. kir. államvasutak igazgatósága értesítette a soproni kereskedelmi és iparkamarát, hogy indokolt előterjesztés alapján intézkedett az iránt, hogy a morzsoló új (friss) tengeri f. évi március hó végéig az államvasutak vonalain sorrendben kívül szállíttassék.

— **Csaló munkaközvetítő.** Kovács József damási és Szklepics Márton boltornyai lakosok újabb módját eszelték ki a csalásnak. Munkásközvetítőknék csaptak fel s ennek fejében díjakat szedtek hiszékeny emberektől, akik most, hogy a család kiderült, eltűnt pénzüket sirathatják. Az áldozatok száma tizenháromra rüg, akik mindnyájan Boltornyára valók. A teleményes csalók nemcsak 22 koronát zsebeltek be ilyformán, hanem a léprekerült munkások munkásigazolványait is magukkal vitték. A csalókat a csendőrség keresi.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák váci kir. országos intézetében a következők 1913—1914. tanévben több ingyenes alapítványi hely üresedik meg. Ezekre miniszteri rendelet értelmében az egész ország területéről lehet folyamodni. A kérvényhez folyó évi május 1-ig a váci intézet igazgatóságához küldendők be. Folyamodhatnak 7—10 éves siketnémák és olyanok is, akik 10 éves koron túl siketültek meg. A kérvényhez melléklendők: anyakönyvi kivonat, orvosi bizonyítvány, himlőoltási bizonyítvány, hatósági kimutalás a családi és birtok állapotáról és szegénységi bizonyítvány. Az orvosi bizonyítvány és a hatósági kimutalás úrlapjai az intézet igazgatóságától kérendők, aki azokat díjtalanul küldi meg. Az intézetben óvoda is van. Ebbe 5—6 éves siketnémák véletnek fel. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a váci országos királyi intézet igazgatósága.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Novák Franciska, Mosmondor Juli, Vidovics Jozefa, Toplicsáncz József, Novák Stefánia, Novák Adolf. Meghaltak: özv. Miczek Jánosné (60 é), Horváth Ferenc (3 é), Novoszel Flórián (76 é), Novák Franciska (1 n), Miczek József (1 é), Partics Lipót (30 é), Novák Ignác (80 é), Weisz Sándor (52 é), Herzsényák Mihály (21 h). Házasságot kötött: Matiascs Boldizsár és Peczek Zóra.

— **Gyermektanulmányi kongresszus.** Úgy külső mereiteiben, mint belső tartalmában valóban haaznos és nagylelentségű kongresszus lesz holnap és holnapután Budapesten, melynek egyedüli tárgya a gyermek. A gyermekek egyenésége, nevelése, erkölcsi világa stb., melyet még érdemesebb lesz a 16-án megnyíló gyermektanulmányi kiállítás. Nemcsak a pedagógusok, de a szülők legmesszebbmenő érdeklődésére méltán tarthat számot e mozgalom, melyre még mi is vissza fogunk térni. A kongresszus és kiállítás helyiségei VIII. Mária-Terézia-tér 8. sz. fővárosi iskola palotában lesznek. Résztvételi díj az egész kongresszus tartamára és kiállítás látogatására 5 K. A kongresszuson a pedagógiai és orvos világ legelőkelőbb kitűnésegei tartanak vonzó és tanulságos előadásokat.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Pređplatna oćna je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa raćunaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdavatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Kak je treba deco odgajati?

Detecę tĕlo ravno tak treba odgajati, kak i dušo, da pripravimo dĕte, kak je treba spametno i vu miru živeti. Svaki roditelj čekaju i zahtĕvaju od deteta, da je marljivo, delavno Oćeju da je dĕte vu redo, da spozna i obdržava svoju vero. Zahtĕvaju od njega, da zakone zna i da zakona obdržava, da ni dojde vu nikvo neprilik. S jednom rećijom, da pošteno se odhrani i da do smrti pošten oстане. Ni dĕla sebi, roditeljom, rodbini i pōznancom nikakvo žalost, niti pak nikakvoga špota. Ako pak to oćemo postići, k tomu je najpredi potrebno, da dĕte pošteno odgojimo, to pak je roditeljom prvi i najvažneši posel. S radostjom, pazljivostjom mora se deteca duša ravnati, ako to oćemo, da pollam veselje budemo imali s njim. Jerbo kakvi gud teher je i teškoća dĕte odgajati, i tik to moramo reći, da dĕte nam je najvećki kinč. Vu deteto živimo dalje, dĕte nam nosi kipa, zanjega se trudimo i dĕlamo, ravno zato, samo on more se veselo ćutiti koga je Bog s decom daruval. Samo tuliko je k tomu moći deli, da veselje samo on ćlovek more imati, koj dobro, pošteno i spametno decu ima.

S dušom se radujuje roditelji, srdce njim je puno radosti, ako vidiju, da njihov plod vu zdravju se odhranjuje, ako vidiju da deteće srdce za sve dobrom hlepi, od svakoga zla i gerdoše se haba. Opet žalostno je srdce onim roditeljom, koji vidiju, da ne-

ina, nikakve pomoći i vlasti, koja bi dĕte od zlo moglo obraniti. Od stotine zloćeste dece, roditelji su najmenje kak pedesetput sami krivci tomu.

Istina, da i to se pripeti, da već porodu su deca zloćesta, kojim je sve zabadav, kakov gud navuk dobiju, s nikakvom radostjom nije moći je na pravi put spetati. Zabadav se groziju roditelji, zabadav strofa takvu decu, nigdar nebudu mogli to postići, da bi se dĕte vu dušnim spoznaju preobrnuo, tak rekuć, da s vraga angel postane.

Ali žalbože jesu i takva deca, koja bi se popravila, da bi kaj začesa roditelji imala, da bi je lĕpo podvućavali i njim lĕpo pĕdo kazali. Takvu decu sami roditelji pokvariju i najvišeput vu reš spraviju. Kak bi oni roditelji mogli decu vu postenju odhraniti, koj ji se dan na dan međsobom svadiju i preklinjaju. Tak veliju, da jabuka ni opadne dalko od drĕvo, to tak treba razmeti, kakvi su roditelji, takva su i deca. Ako stareši sami krađeju i vnoĝiput i decu podvućavaju ili pak siliju na to, kak bi s takve dece negda zavremena hasnoviten ćlan bii orsaga.

Niti dobro izverstno dĕte nije moći tak slehka odgajati, nije smeti samo tak na sudbinu pustiti decu. Božja istina je, da samo dobri i poštĕni roditelji moreju dobro i pošteno decu odhraniti, ali i oni samo tak ako navĕk predsobom imaju one zlate pravice, koje su vu življenju već višeput sprobat. Koj ni derži navĕk ove pravice predsobom, njegva deca lehko na krivi put zaj-

deju. Tak se onda lehko sgodi, da dobri i poštĕni roditelji to postigneju na svĕto, da su njim deca potepuhi i nevaljanci. Kakva je to žalost, de su takva deca.

I mi nemoremo se dostapat prećuditi, da kak je to, da poštĕni, marljivi dobrodušni roditelji, kak moreju tak potepenu decu imati, koja su špot ćelomu orsagu. Boga bojeći stareši si vnoĝiput takvo decu odhraniju, koja samo po krćmaj laziju, preklinjaju, delati nećeju i kojim poštĕni ljudi se s dalka vuĝeju. Najvišeput pak se to tam sgodi, de roditelji preveć vu radosti je scartaju i deci sve dopustiju i njim svako želju na prvo reć sversiju. To je anda zrok da pollam deca uepremilujeju stareše, navĕk i navĕk nekaj nemogućega zahtĕvaju od roditeljev i pollam na krivi put zajdeju. Vu deteto nije smeti samo navĕk dĕte gledati i videti, nek premisliti si treba da stoga deteta povremenu ćlovek bude, koj sam na svojih nogah bude moral stati vu življenju međ svĕtom. Ako si nato budemo mislili, onda bez zroka nebudemo dĕte scartali, jerbo to mu je nigdar ni na hasen, nek navĕk na veliki kvar i nam pollam na strahovitno žalost.

Balkanski boj.

Pet mesecov je trajalo, doklam su grki mogli Janina grada preobladati. Denes već grćka zastava se niše na janinainskim turno. Pet mesecov je vđiral vu Janinu Konstantin nadherceg, doklam je strahovitnom krvjom

Seljak pred sudnim stolom.

— Prosim njih gospona suca za oprosćenje, ja sem kradel! Iz Golenkovoga dvora sem si stihla dĕmo donesel jednoga kolića, misleći dobro mi bude to za štĕl sekire. A iz Šterlinovoga stacuna sem vkradel jeden falat železa, z namenom, da mi Muršić kovać zĕlje z njega sekiro. I kad sem imel sekiro lepo nabrušeno, sem ođišel proti šumi. Zima je bila zima draga gospoda, de je pokalo pod nogami, i da su bile vrane i srake beĕle od mraza. Onda je mogla biti takva zima, kada sem moji menjši ćerkici groba kopal. Ja sem moral kopati groba! Ja sam, prosim pōznizno, jer tam prinas pokopić predi ne vzeme u ruke motiko, doklam mu ćlovek ne donese tri šnite špeha, pol litra žganice, i jeden naćetek kruha. Tak njim je to tam okoli nas. Kmetom na porgo skopa, a mi siromaki moramo naprĕ platiti. Vzel sem si motiko, i ođišel sem kopat sam. Mater zemlja je bila trda i ćrna kak ona ruka razpetoga kristuša, tam na križu poleg njih. Za dva pedja u zemlo sem miša zmrzlenoga našel takva zima je bila . . . Drva su morale biti, ar smo betežnika imeli. To su javkali stara babica, zpod polovico raztrganoga poplona, i tužili da zmrzavlejo!

Kaj sem si hotel. Svojega sem niti trĕskice ne imĕl za na ogenj deti . . . Gospoda moja! Takve šume je vase oko nĕ videlo! Dva dni bi morali potuvati po šumi, poprećki, ali kak gud, ko bi hoteli na drugi strani dojt van iz nje. Dva dni vam velim, i Vi imate jakše noge kak ja. Lahke cipele, lehko obleko, poćinjĕni ste, i meso jedete svaki bogi dĕn. — Toliko kitja sem si naložil na male sani, koliko su bile pomogućne obdržati. A velim vam, skoro bi se do smrti navlačil. Snĕg do kolena, veliki zapuhi, i sever je puhal, da kada sem vlekel sani mi je negda-negda snega donesel u obraz, da sem moral postati od velike omamice, i poćakati doklam se nekoliko pomiri, i opet sem vlekel dalje . . . Ravno sem došel van na veliko cesto gda je na raskrži zazvonilo zdravomarijo. Glasi zvuna su se pretrgano i žalostno ćuli kroz buro, i me do srca presunili. Dobro sem zna da nikaj poštĕnoga ne delam, da kradem. Suze su mi došle na oko. Zglave si doli vzemem svojo staro oguljeno kapo, oći obrnem proti nebo, i iz srca sem molil. S pravićnoju dušoj sem prosil svemogućnega, da naj povrati šumi stokrat toliko, koliko odnesem. Verujte mi, da se je prav nikaj nĕ poznalo u šumi ono. Nega tuliko zvĕzdih na nebi, nega tuliko

pĕska v morju, koliko vozov drv je još ostalu u onoj šumi.

— Anda japica! — se oglašuje sudec. — Bili ste do kraja preverjeni da grĕh ćinite?

— Neznam pisati, niti neznam ćitati, a ćoliko toga znam, da niti oni nebi gledali, kak njim babica zmrzavlejo. Ko idem, me prime šumar, a ko nedem, mi zmrzĕno babica, pak me kašiga Bog!

— Pak jeli znate japica, da ste vi tak poduplik vćinili grĕh?

— Kak sem njim već rekĕl, neznam ćitati, ali moj sosed zna, koj je kmet, ima konje duge kola, i koleslin. On zna ćitati i ćajtinge dobavla. Većput sem ga ćul pripovedavati, da je ćital iz novin, da si i gospoda znajo pomagati u svoji nevlci. Nekak tak je ćital, da je jeden gospon; sada u Pešti, sada u Zagrebi, sada u Kaniži, opet drugi u Lotmerki . . . kak se pak zove ono . . . viš to mojo glavo hermasto ći sem ti nĕ pozabil (!)

Iz ovoga zmĕšanoga govora sud prepozna, da obtuženik priznava svoj grĕh. Stali su se, i ođišli u drugo sobu, da donešuju iz nje obsudo.

Zakĕnuli su ga.

Kutnyák Márton,
Keszthely.

mogel zavzeti grada. Stim se tak dokončalo, da Epirus grkom ostane. Saloniki su čistam leško zadobili grki stēm više krvi su prelajali pod Janinom.

Grki kak se boj počel odmah su obkolili Janinu, jerbo samo tak su mogli Epirus zvano mesto zadobiti, ako Janinu grada zavzemeju. Južno Albaniju je samo malo turka branilo i ravno zato su grki na fletnomu mogli s njimi zveršiti. Janina se duго deržala, kak i svi drugi turski festungi, koji vitēzke zapovednike imaju. Grki su vnogo sгubili pod Janinom, strahovitno vnogo krvi su prelajali doklam su grada zadobiti mogli. Nekoji dan predi su grki Sanli Kvaranta morsko postajališće zadobili i stēm su taki Janina gradu vure prebrojene bile. Tri dni dan i noć podjednoma je boj trpel i nazadnje turčini su se morali predati. To je prvi malo jakši festung turski, kojega je neprijatelj mogel zavzeti. To pak se je samo tak moglo pripetiti, da Essad baša, zapovednik nije mogel duže ljudstvo hraniti, jerbo ves strošek njim je već znenak.

Važno pričepeje je opet i to od turske strani, da »Hamidie« zvana turska ladja je napazila na morju, kad budu grčke ladje soldačiju vozile vu Epirus. Kad se to včekala, odmah se navalila na grčke paroladje i s med njih osem zesim skupa potopila. Nešto jezero ljudstva se potopilo. Kad je to turska ladja sveršila opet je zniknula i opet strahoma derži celo grčko morje.

Vu Janini trideset i pet jezer turčinu je kapituleralo, kad je glas došel od toga vu grčki glavni varaš, grčki kralj ovak je zakričal: Kristuš se gori stal.

Kak s Konstantinapolja se glasi čujejo mir je opet na lasu, jerbo čeli narod opet hlepi za bojom. Balkanski savez je takve punkte ponudil turčinom, ako mira očeju, da to turski korman nemore sveršiti, ako pak sverši, onda strahovitno krvi bude se prelajalo vu Konstantinapolju i po okolici. Pak je opet uadtmē, da boja na svaki način dalje oče tirati. Po cirkvah i po vulicah turski popi predekujeju da turski orsag nesme se doli dati, mora koja do konca tirati. Da se Janina grad prēk dal, to niti ni ufajo ljudem naznanje dati, jerbo odmah je gotova revolucija.

Drinapolja podjednoma bombardiraju bulgarci, ali kak se vidi skorom zabavad. Pri Bulairo su turčini opet preobladali bulgarce. Jeden aeroplan je letel prēk Bulaira i snjega su bombe hitali doli. Bombe su nikakvi kvar ni napravile.

Pri Čataldži je mir, neg tak se čuje, da turčini budu počeli na čeli liniji najedenput boja, tak si misliju, sim ali tam, jedenput mora kraj biti, predi ili pollam. Marciaša deseloga su već počeli turčini se bili s bulgarci i bitku su zadobili, makar su deset officirov i stodvajsti dečkov sгubili.

Jeden indijanerski bank deset milijun frankov je posudil Turskomu orsagu bez interesa. Još više se takovi peněz nadajju. Jeden bogati arab sam je dva milijun frankov postal na boj. Jednoga starinskoga tronuša, koj je s čistoga zlata i ves nabit s dragim kamēnjom, kak je naprimer djemant, rubin, opal, safir i t. d. su za stosedemdeset milijun frankov prodali. Sve pomalem opet do vnogo peněz dojdeju, da moreju se s neprijateljom dalje se boraviti i tući. Nas je za vezda vu ovim poslu, samo tuliko briga, da doklam se nebude na Balkanu do kraja mir napravil, tē čas naši dečki, koji nanas paziju na srbski granici, nebudu mogli dimo dojt.

Bečki i sentpēterski odsuvnešnjih poslov ministri po veliki raspravi stopram sad su odlučili i odredili, da granicu na Galiciji budu spraznili i samu potrebne regimente ostaviju tam, koji su i predi tam ležali. Vu ministeriumu sve to zlamenuje, da to skim predi se bude pripetilo. Pri soldačiji su takvi glasi, da zapovedniki su već dobili naznanje, da od petnajstoga marciaša samu za potrebno soldačiju dobiju peneze nadalje, daklem za one več ni, koji su izvanredno morali rukovati. Poleg toga je videti, da do toga vremena demobilizacija bude sveršena. Ruski orsag, kak se čuje tristošestdeset jezer bude dimo odpustil. Mi pak popriliki zavezda samu trideset i dvē jezero rezervistov. Iстина, da vnogo više je bilo nuter pozvano, ali za vezda još tak vrēme stoji, da na ruski granici još spujeni regimenti moraju ostati. Službeno još nikaj su ni vun dali, da i na južni granici tojest na Srbskim hataru bi odpustili rezerviste, ova stvar daklem tak svedoči, da tam sve tak ostane i na duže, kak je i do vezda bilo. Naravski i tak mora biti. Monarchija je zato skup potegla soldačiju na južni strani, da poleg balkanskoga boja nas odonut obrani. Doklam bude ov boj trajal, tak duго niti rēč nemore biti od demobilizacije. Na severnim hataro čistam drugač stoji stvar, jerbo tam su sve one neprilike minule, koje su med nami i med rusom stale. Tam je već ni zasilo, da tuliksne soldačije bi stalo jedna proti drugi, kaj još imamu med sobom, to vre po diplomatskim putu pomalem razpraviju. Rusi su se naravnali s monarchium, kak budu Albaniji hatare skrojili.

Pet mesecov je to strahovitno vrēme trpelo i sad bude stopram tomu kraj. Rus vnogo više soldačije bude iz granice odpustil, kak mi. Rus je počel na naši granici pomalem mobilizirati, takodjer vu onim vremenu i one soldate je još nuter ostavil na tri mesece, koji su svoje tri leti već odslužili i stēm je strahovitno se pripravil za boj. To nije bilo tajno pred monarchium i čela Europa strahoma je gledala, kad je i Austria-Magjarska se počela k boju pripravljati.

Francuzke i englezke novine su vngi-put nas krivile, da mi smu zrok bili svemu tomu, ali to nije istina, da rus nebi bil mobiliziral, niti mi nebi bili. Obedva orsagi su podjednoma na tim putu bili, da se pomiriju sдobra. Januar meseca su rusi pu nudili monarchiji, ako ona dene doli oružje, onda i Ruski orsag odmah to napravi, ali onda je već tak na Balkano sve divjo postalo, da monarchija nije mogla to napraviti. Sad kad je Hohenlohe herceg lista nosil caru vu Sentpētervar, opet je od toga bil spomenek tam i odmah su vu ovim poslu počeli razpravu. Sad su se pogodili i mir je nastal.

Francuzke novine se jako tomu veseliju. Jedne nacionalne novine tak pišeju, da Austria-Magjarska je presiljena bila demobilizaciju odrediti i tak vu diplomatski stricingi je Ruski orsag zadobil. Opet druge novine francuzke se veseliju tomu, da rus je još dosta jaki i po demobilizaciju, jerbo je imal dosta vremena se pripravljati i na granici više festungov zazidati. Vnogo je sve tiheše i mirneše, kak je predi bilo. Tak se ljudi i orsagi čutiju, kak on s koga velikoga terha zemeju doli.

Grčki orsag je petdeset jezer soldatov ponudil bulgarcom, ako njim Saloniki odpusti. V tork i v srēdo velike bitke su se počele pred Bulairom i pred Čataldžom. Pri

Bulairom su turčini preobladali bulgarce, pred Čataldžom pak još traje boj.

Iz Sofije se čuje, da savez na svaki način bude potrebuval od Turskoga orsaga, da povrne sve bojne stroške, to je samu pitanje, ali bude orsag to mogel prinesti.

Drinapolja podjednoma strēlaju. Bulgarci po strahovitno krvni bitki su zavzeli Heitan-Taria zvanoga festunga, tam su četiri sto soldatov zarobili. Turčini su probali nazat pretirati bulgarce, ali ni su bili moguću to napraviti. Pod bitkom jeden čeli turski regiment je štel k bulgarcom skočiti, ali turčini sami su tak strahovitno strēlali nanje, da niti jeden soldat je ni mogel živ dojt do bulgarske linije.

Marciaša 13 ga je došel glas, tojest zapoved na rusko granicu od demobilizacije i to su odmah dečkom na glas dali. Strahovitno veselje je nastalo odmah. Takodjer i željeznički direktori su zapoved dobili, da odmah se naj ravnaju, da budu mogli soldačiju skim predi razvoziti.

Vu Konstantinapolju je Sukri paša iz Drinapolja javil, da sad se već tak počel naglo snēg taliti, da čeli varaš je vu vodi, takodjer i okolica. Festungi i sancu puni su vode. Vutem položaju, tak javi, presiljen je iz festungov vun vdrti, kak se guder bude kocka prehitila, k tomu pak municija i živiš tak namaloma ide, da i tak nebude mogel duže vremena se braniti. Ov tjeđen zadnje dneve ili bude vun vdrt Sukri baša ili pak bude kapituleral.

Hamidie zvana turska taborska ladja znenada se postavila pred Durazom i počela je varaša bombardirati. Više kak sto bombih su pustili vu varaš. Odovud je odišla pred San Giovanni di Medua morsko postajališće strēlat. Bombe su ni napravile veliki kvar. Kam je odovud odišla, to niči nezna.

Vu Konstantinapolju opet tak stvar stoji, da novi korman bude prepal, jerbo nemore onu sve sveršiti, kaj je obečal. Šad Enver bej je odputaval na bojno polje, da barem zatoga pomiri soldačiju i officire, doklam s neprijateljom se pomiriju. Korman je vezda čistam se preobrnl i oče se savezom naravnati, već su sve obečali, samu Drinapolja nebi radi prēk dali, to samu vu najvekši teškoči budu neprijatelju pustili.

Skutarija je 14-ga takov glas došel, da na poldrugi mesec još dosta municije imaju. Na svaki štuk još sedemsto kugljih spadne. Živiša još zadosta imaju i to dobroga. Daklem ako tak stvar stoji, onda još nekoi i nekoi črnogorec i srb tam ostavi življenje predi kak budu Skutari grada zadobili.

Pri Čataldži su opet turčini zadobili nekoju poziciju od bulgarcov koji su iz Sivaskōja morali pobeći. Turčinom su ostavili šeststo metercentov riže i vnogo suhoga mesa. Boj dalje traje.

Tak misliju, da jedenput i tak se obedvē strani budu zadovoljile ovu igru, koja strahovitno vnogo košta svakoga orsaga. Skim predi, stēm bolje.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kralj na španciru.** Kak iz Beča pišeju, kralj po dugim počinku, minući tjeđen se opet počel nazat na friškim zraku špancirati i to v tork pervič. Vu parku schönbrunnskim je više kak pol vure hodil po suncu, vu dēsni ruki s palicom. Kralj vu dobrim kipu i spoznati je bilo, da mu friški zrak je na hasen. Službeniki i stanovniki su samu sdalka gledali kralja i blizu

ni se podufal ništi, da nebi ga vu španciranju sbantovali.

— **Ferenc-Ferdinand.** Nadherceg je s celom familijom vu miramarenski kastelj je odputoval, gde dva mesece kani ostali s familijom skup.

— **Krčme zapreju po nedelaj.** S Eperješa pišuju, da Egerer Ferenc varmegjinski sudac na prošnju odluku je dal vun, da po celim kotaru v nedelju krčme i šnaps-butike zaprte moraju biti. Zaprti moraju v subotu na večer ob šesti vuri, odprti pak nesmeju do pondeljka seste vure vjutro.

— **Nesreča na morju.** Na morju su se pruske taborske ladje muštrale i već proti zadnjemu dvé su se tak nesrečno tresnule, da je jedna na dvoje se razkolila i za dvé minute je već vu morje vlnula. Devetdeset i tri matrozov i officirov je bilo na ladji s međ kojih su samu petnajst mogli obraniti. Kühne mjernik pol vure je plaval na morju, doklam su ga odslobodili. Jeden i pol milljun markov je kvara. Drugi ladji je vender nikakva falinga se ni sgodila.

— **Špioni vu zraku.** Vu Londonu je odsnutrašnjih poslov minister odredil, da po zraku nikakvo oružje nije smeti vu Englesku zemlju dopeljati. Takodjer poštarške golube sobom voziti je zabrajenu. Koj to pregrəsi šest mesecov rešta dobi, koga pak primeju, da je iz aeroplana špionil, najmenje sedem lét rešta dobi. Tak se već braniju i po drugih orsagov. Vu Londonu uvék misliju, da pruski aeroplani léceju ober Engleske zemlje. Minuce dane su takodjer razglasili, da su po noći sumljive i tajne aeroplane vidli ober Londona leteti. Preizi tajnju i tak veliju, da odnjih vu Englesku nije moći par vur dojt i to tak, da je nitko nebi videl.

— **Nagrada.** Dr Šossa Dežó zalavarmegjinski školski inspektor letošnju nagrado po 60 krunah za magjariziranje ovak je razdelil: Bezenhoffer Mihalj najfalusi i Pataki Viktor kolorski školskim direktorom; Sray József dravavašarheljski orsački i Gjarmati József né alsodomboruiski občinski navučiteljicam.

— **Opet revolver.** Nagj Tbor osenajst lét star inoš, revolvera je nesel popravljat, za kojega nije znal, da je nabit. Slosar ga je vu verštetu pregledaval i medtem toga revolver se je sprozil i siromakškoga inoša na smrt oranil.

— **Nevjerna zaručnica.** Šimonović Janoš mariner nekoji dan je na par danov dimo došel vu Baja, da pohodi svoju zaručnicu, jerbo je već duže vremena ni dobil od nje nikakvo pismu. Domaj su mu nanznanje dali, da bormese zaručnica se mu snevjerila i k drugomu odisla zamuz. Kak je to počul, pograbil je revolvera i vu srdce se strehil tak, da je odmah vumral.

— **Veliki ogenj.** S Egiptoma Kairo varaša pišuju, da je tam strahoviten ogenj bil. Dvestopetdeset hiž je do fundamenta sgorelo. Vu velikim vihru ogenj je tak hitro se razširil, da niti pomisliti nije bilo moći, da nekaj zabraniju. Strahoviten ogenj osenajst vur je trajal i na stotine familijih je bez stana ostalo. Četiri mužkarci su sgoreli i vnoغو njih je rajeno.

— **Igra s revolverom.** Švarc Janoš pustamonoštorski rendator v tork jutro na štelingu je peljal sina. S njimi je bil i osenajst lét star Gjula zvani sin. Na koli je ostal Gjula i kućišov sin, koj je, kad su

sami ostali žepa zel revolvera i počel je tolnačiti, kak treba ga sprožiti. Revolver se znenada sprozil i Gjulo na žaludcu oranil. Nesrečnoga dečka s teškom ranom su vu Budapest spravili, kućiševoga sina pak su zaprli.

— **Zima vu marciuju.** Ni samu prinasa, neg i po čeli Europi je velika zima. Vu Pétervaru 23, Moskvi 24, Serajevi 13, Belgradu 10, Bukarestu 9 i pol, Sofiji 12 gradofov je zima. Takodjer po čeli Grčki i Taljanski zemlji strahovitno mrzlo vrème je sad. Na Adria morju pak tak mrzli veter puše, da sve oće pomrznuti. Kak se stoga vidi bormese i našim dečkom je ni najlepše vu Bosniji i Hercegovini, zakoje se još niti najmenje ni čuje, dabi dimo došli predi, kak mir nebude nastal na Balkanu. Morebiti, da niti to već nebude dugo trajalo.

— **Ako Konstantinapolj prepadne.** Jedenput se već prestrasila Europa i to taki od kraja balkanskoga boja, da kaj bude se pripetilo, ako Konstantinapolj balkanski savez zadobi. Već su onda takve reči skakale po zraku, ako se to pripeti, turčini sve kršćenike pokoleju vu Mali Aziji. Opet nas ov kyp plaši i sad. Turska vojska je tak pokvarjena, da se drugo niti nadjati ni moći, ako još i pred Čataldžom ili pak vu Gallipoli bude bita. Na ov način turski šeregi se navaliju na Konstantinapolj i strahovitno krvoločnost budu zrokuvali tam. Lépo ilustrirala jeden list, da kak se more to tam sgoditi. Lopris pater od jedne opatice lista je dobil, koja mu piše, kak je shodila svojim turskim slugom, koj vu klostru već trideset lét živi i koj sve kršćanske molitve s moli svaki dan. Opatica ga je zapitala, kaj se bude pripetilo, ako turske šerege sbijaju. Riza, tak se zval sluga, odmah je odgovoril, da onda se nazal obrneju i sve kršćenike pokoleju. Ali budeš nas onda branil, pita opatica. — Budem, veli Riza, doklam drugu zapoved ni dobim. Ako pak ravno tak se bude sgodilo, najte se nikaj plašiti, ja ni dopustim, da bi vas što drugi zagutil, kak ja. — Mala i slaba utjeha je bila to opaticam.

— **Sto ciganov žandarom vu rukaj.** Vu hataru Polgardi občine poleg Sékesfehervara jedenajst kol ciganov su žandari prijeli. Žandarom je i soldačija bila na pomoć. Ciganski karavan s Galicije je došel vu Magjarsko i sve posud su robili, kud su samu išli. Zadnje vrème kre Balatona su vnoغو porobili. Na kolaj vnoغو sberbnine i zlatine, takodjer i svakojačke dragoće su našli žandari od česa su cigani ni mogli račun dati, da desu došli do toga. Od karavanu devet mužkarcov je nazadnje valovalo, da su ovu blago pokrali i porobili. Ove su odmah vu rest odegnali, druge pak su soldackom patrolom vu Sékesfehervar poslali. Sékesfehervar varaš sad telegrafično pita odsnutrešnjih poslov ministra, da kaj budu s cigani napravili, jerbo pre čezga ga njih, dabi je duže vremena varaš mogel sderžavati.

— **Srečen pisar.** To je itak pravica, da jedenput i takov dobi na lozi, koj je potreben. Sad su ni milljunerušii ili pak banki se delili s jezerkami, jerbo sad je alsokabolske občine jeden siromakši pisar dobil stojezer korun. Ožejeni človek kad je glasa dobil kva sreća ga je postigla, odisel vu Ujvidek k jedinomu banku od šteroga je lozu kupil, nekoju jezerko je vun zel na svakojačke potreboće, druge peneze, kak dober gospodar i šparavni človek pak je tam ostavil na interes.

— **Zamudil je rabiner.** Vu Kadar-kutu se pripetil ov lépi dogodjaj. Vu ovi somogjvarmegjinski seli Rosenberg Šamuel krčmara sinek je vumral. Na sprevod su s bližnjega varaša pozvali rabinera, koj je cuga zamudil. Žalostni roditelji, kad su vidli, da bez rabinera moraju déle na zadnji put sprevoditi, još bolje su se raztugovali. Vu zadnji minuti došel je k hiži Mozonji Šandor luteranski svećenik i s roditeljskim dopušenjom on je pokopal dečeca. Na cinloru je takvo prodeštvu napravil, da su se svi plakali. Po sprevodu sveškom svotom su šteli roditelji nagraditi svećenika, ali on nije zel niti fillera. Tak je rekel, da to je poleg svoje dužnosti napravil i zato neide njega nikakva plaća.

— **Novi rekord vu visini.** Zadnji je Garros zvani aviatikuš bil, koj je vu Tunisu ober morja 5601 meter visoku letel. Sad telegrafiraju iz Pariza, da poleg Versailles je Perrejon aviatikuš 6000 meter višine postigel na svojm monoplanu. Ob 11 vur i 25 minuti se je vu zrak sdigel i za jedno vuru, tojest 12 vur i 32-gi minuti je srečno nazal na zemlju došel. Barograf sloga je 6000 metrov višine kazal. Tak visoku je još človek nigdar ni bil na leteći mašini.

Sanje pjesnika. (Marc. 15.)

Na izbodu — čist na kraju,
Naše mile Domovine,
Je v jednoj tih doljini,
Črni piramid zdiguje ...
Tam na starim spomeniku
Orlin žalostno s perusi,
I zapita dol na zemlju:
"Petóhí kaj sanjal jesi?"
A iz zemlje — z črne zemlje,
Hrešćeči glas gor se čuje,
Koj na sve strani veselo,
I v oblake se dviguje:
"Kaj sem sanjal? To sem sanjal;
Čul sem bojnog instrumenta,
Iz oblakov — z črne zemlje
Zvala glasna me trubenta!
Van iz rake divjo skočim,
Vani milo protuleje
Dan veseli vobrajoče,
Vobrajoče, v srce sel je.
Z teleznih okovih opet
Oštra sabla je postala,
V mojoj ruki za s'obodo,
Sve je slavno premagala.
Angel meni latnju dal je
Koj sam veselo prijel,
Naprul sem nje glasne strune,
I pbeval sem od slobode.
Vile su mi vence pletle,
I kinčile moju glavo,
Sloboden je bil naš narod,
I navjeke je ostal to."

Vjetrić silni, vjetrić žurni
Daj mi na sve strani svjeta,
Odmesi žurno vjeselo
Veselo sanje pjesnika!
Odmesi nje u palote!
Odmesi v nizke hižičke!
Stem naj malo dčete zaspí,
I stem naj opet zbudi se!
Nek se naj silna Donava,
Sva u radosti zablista!
Nek od toga pčva, šumi,
Njena bistra sestra Tisa!
Siromaku to nek bude,
I nevolji tolažnica!
A naši mladići speći,
Glasna juterna budnica!
Nek te sanje tam na polju,
Ratar u brazde podore!
Nek si ptica već zarada,
Pčeva pjesmu od slobode!

Kutnyák Márton.
Keszthely.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsőrendű	Grz	15 00 —
Árpa	Ječmen	14 50 —
Zab	Zob	18 00 —
Kukoricza	Kuruza suha	16 00 —
Fehér bab új	Grah bel	21 00 —
Sárga bab	» žuti	15 00 —
Vegyes bab	» zmješan	14 00 —
Kendermag	Konopljenoseme	21 00 —
Lenmag	Len	22 00 —
Tökmag	Koščice	23 00 —
Bükköny	Grahorka	15 00 —

Kert haszonbérbeadása. Csáktornya belterületén fekvő **WOLLÁK-féle kert** (gyümölcsös, kaszáló és konyhakert) haszonbérbe adatik, vagy fele haszonra, vagy határozott bérösszeg fizetése ellenében. Bővebbet a tulajdonosnál.

Úrt zrende davanje. U Csáktornya, u nutriónji grunt lezeći **WOLLÁKOV vert** (Sadovnjak, košenje i kuhnjinski vert) daje se zrende, ali gpolovinje, ali za odredjene penazi šuma plaćanje. Više okolnosti pri vlastniku.

Sirolin "Roche"
 orvosilag ajánlja a légzőszervek mindennemű megbetegedése ellen, **tüdőbetegségek, gégehurut, szamárhurut, gyermekek görvélykórja ellen.**
 Használja minden gyógyszerárban. Egy üveg 2 és 4 korona.

A Budapesti Hsztalos Ipartestület védnöksége alatt álló BUTORCSARNOK szövetkezet
 mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, Budapest, VIII. József-körut 28. (Békeúti-utca sarkán), Budapest, VIII., Öllői-út 18. alandó

lakásberendezési kiállítása
 nyitva reggel nyolc órától este nyolc óráig. Beléptidij nincsen.

A **Aranybánya.**
 Muraköz legszebb vidékén (a csáktornyai járásban) templom és iskola mellett levő kitünő ÜZLET csatládai okokból bérbeadó esetleg előnyös feltételek mellett eladó. Ez egy vegyeskereskedés, mely London részére nagy mennyiségű tojást, mindenféle szárnyasállatot, valamint vaját szállít. Kiterjedt gabona és bõrforgalma van.

Z **lato jamo**
 Iahko ima ovaj, koji se pobrini za ljepo trgovino poleg farne cirkve i škole, vu jako löpem kraji, Medjimurja; i to pod jako ugodnom pogodbom. Trgovina je mešovito robom, kupovanja JAJCI za LONDON nadalje se kupuje svakojaka perad, kak: pilići, goske, raci, pure, kak tudi svakojako zrnje, kože i maslo; trgovina se PRODA, ali da z rende zavolo familijinih uzrokov.

Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában kapható.

Upita se kod u-prave Muraköz Medjimurje, p. brojom 1913/5 „zlata jama“ u Csáktornya.

84 sz. 1913. Arverési hirdetmény.
 Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbírótság 1912. évi Sp. II. 865 számú végzése következtében dr. László Béla ügyvéd által képviselt Klobucsarics József és neje oskolahegyi lakosok javára Klobucsarics Imre és neje ellen 380 K s jár. erejéig 1913. évi január hó 30-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640 K-ra becsült 1 szőlőprés, 1 tehén és 2 üszöböl álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírótság 1913. V. 88 sz. végzése folytán

180 K lökekövetelés, ennek 1912. évi aug. hó 25-ik napjától járó 8% kamatai és eadig összesen 135 K 06 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Viziszentgyörgyön leendő eszközölésére

1913. évi március hó 19-ik napjának d. u. fél 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. Ezen árverés az eddigi összes foglaltatók érdekében szintén megtartatni fog.

Csáktornya, 1913. márc. 4. 574

Eladó birtok. Egy 15 hold szántóföldből és fél hold rétből álló ingatlan a tulajdonos beteg sége miatt eladó.

Oglas. Prodajem svoj cíeli posjed, sastojí od 15 rali, od toga ima pol livade i sve židano stanje, u dvorištu dobro idučí motorni melin, osim toga još jedan novi motor, to sve prodajem radi bolesti uz jeftinu cieniu. Koj želi kupiti, neka se najavi kod vlastnika:

Mirko Papócsi Rovišće (Belovár mellett). vasúti- és posta állomás.

MIRKO PAPAČI ROVIŠĆE, (kod Belovara), Želj. postaja i pošta.

Az emberi kéz mint sérvkötő
SENSATIÓS TALÁLTMÁNY!
 Kérjen ingyen prospectust!
 Zárt borítékban portómentesen küldi

ROBITZER SÉRVAMPULATORIUM
 speciális orvosi rendelöintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 10. Femeletei.

Hírdetmény.
 Közhírré tesszük, hogy a községi vadászati jogot 1913. évi július 1-től, 1919. évi június 30-ig terjedő 6 évre **lolyó évi április 27-én délelött 10 órakor** a községi irodában, nyilvános árverésen bérbeadjuk. Az árverési feltételek a délelötti órákban a jegyzői irodában megtudhatók.

Alsódomború, 1913. március 14.

Mihács János s. k. jegyző.

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

◆ v a p n a. ◆

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz naj-falešu cieniu. Koji treba cielei vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razci-pana suha bukova drva na vaju.

Egy üzleti berendezés

jutányosan eladó!!

Halász Nándor

fűszerkereskedésében : Csáktornyan.

◆ Ugyanott jó karban levő kerékpár is eladó. ◆

Óriási hibát

követett el az, aki nem volt óvatos és csúszos, köszvényes bántalmat, szúrás, szárazgátás, hasogatás, nyílalás, derék- és hátfájás, rheuma, esontfájdalmak stb. ellen a valódi

Kriegner-féle REPARATOR

helyett, holmi utánzatot használt. Sürgősen ajánljuk minden rheumás betegnek és mindenkinek, aki főtüi fájdalommal vagy hűlés- és légvonat okozta bajokban szenved, hogy azonnal használjon valódi

Kriegner-féle REPARATOR-t,

539 3-5 melyet kizárólag csak a

KRIEGER GYÓGYSZERTÁR, BUDAPEST, HALVIN-TER

készít, tehát ide kell címezni a rendelés levelet. Egy kis üveg 1 korona, nagy üveg 2 korona. Postán 5 kis üveg bérletre 5 korona : vagy három nagy üveg 6 korona : Ez a régi kitűnő gyógyszerár minden sósbőrszuszóval jobb, mer már egyszeri bedörzsölés után is gyógyít és nemcsak csillapítja, hanem pár nap alatt meg is szünteti a fájdalmat.

Kiváló finom asztali alma

a legnemesebb, legtartósab minőségben szállít kilogrammonként 35 fillérért. Egy 5 kilós postacsomag K 2.20

Max Pauly Redacteur, Nöflach (Steierország)

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy április 15-én helyben a Deák-utcai Neumann S. festő-féle házban egy

úri- és női divatáruházat

nyitok.

Mindennemű férfi- és női divatcikket, férfi- és női szabó kelléket, fehérneműt, általában minden e szakmába vágó cikket kitűnő minőségben és dús választékban raktáron tartok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, biztosíthatom a legpontosabb kiszolgálásról.

Teljes tisztelettel:

Berger Simon.

Obznana.

Sreću imam poštuвано občinstvom na znanje dati, da apriliš mesec 15-ga dana budem na Csáktornya, u Deák-ulici, vu Neumann S. farbar zvanoj hízi jednu

gospodsku- i gospojinsku modaskladištu

odprel.

Svakevrstne gospodske i gospojinske modapredmete, šnajdarske potreboče, biela roba, u obće sve u ovim struku padajuće predmete u izvrstnim kakvoćim i u velikim izboru držim na skladištu.

Osjeuravam poštuвано občinstvo, da izdvorbu budem točno svršil. Srdačno zaštitu proseeć, ostajem s

podpunim stovanjem
BERGER SIMON.

Rum Szilvórium kiváló minőség. lit. á K 130 és felebb.

Törköly pálinka nagyvon jó. lit. á K 140 és felebb.

lit. á K 140 és felebb.

Kapható:

Kochsinger M. és Fiai cégnél

Csáktornya.

Rum Slivovica jako fin. liter od 130 K višeše

jako dobri, liter od 140 K višeše

Tropica žganica, liter od 140 K višeše

Dobiva se pri:

Kochsinger M. i Sinovi firmi

Csáktornya.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy kárpitos műhelyemet, valamint csinos mintaraktáramat,

Deák-utca 10. számú DEUTSCH SALAMON-féle házba helyeztem át.

A mai kor minden igényének megfelelőleg felszerelt kárpitos és diszítő-műhelyemben, minden e szakba vágó munkát, u. m.: garnitúrákat a legmodernebb minták után, ügybetéteket, diványokat, szobakárpitozást pontosan és gyorsan készítek.

Diványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig állandóan raktáron tartok. Speciálta vagyok valódi angol bőrbutorokban.

Szíves pártfogást kérve, maradok kiváló tisztelettel

HOLLENBERGER MIHÁLY
kárpitos és diszítő, Csáktornya Deák-
utca 10 szám.

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico

vattával ◆ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan